

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Πληροφορίες: Λ. Βάββα,
Τηλ. 26513 64333

Μ Ε Λ Ε Τ Η Ε Ρ Γ Ο Υ

«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Ι.Ν. ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΚΟΜΜΕΝΟΥ ΑΡΤΑΣ»

ΙΟΥΛΙΟΣ 2015

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η τεχνική περιγραφή που ακολουθεί είναι ακριβές απόσπασμα της μελέτης με τίτλο «ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΟΜΜΕΝΟΥ ΑΡΤΑΣ - ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ», η οποία εκπονήθηκε από το Γραφείο Αρχιτεκτονικών Μελετών «ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΣ - ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΜΠΟΛΗ - ΜΑΜΑΛΟΥΚΟΥ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ» για λογαριασμό της Ι.Μητρόπολης Πρεβέζης και εγκρίθηκε με την υπό τα στοιχεία 388/23-08-2006 απόφαση της 18^{ης} Εφορίας Βυζ/νων Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟ.

Η εν λόγω μελέτη αναφέρεται στην πλήρη αποκατάσταση του Ιερού Ναού καθώς και του Περιβάλλοντος Χώρου, ενώ οι εργασίες που προβλέπονται με την παρούσα αφορούν αποκλειστικά την αντικατάσταση της στέγης του ναού και της στέγης του χαγιατιού .

ΓΕΝΙΚΑ

Ο ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου κοιμητηριακός σήμερα, παλαιότερα όμως ενοριακός και κοιμητηριακός ναός του Κομμένου Άρτας, βρίσκεται βορειοανατολικά του οικισμού μέσα στον ευρύχωρο περίβολο του κοιμητηρίου, ο οποίος ορίζεται από χαμηλό μαδρότοιχο.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Ο ναός είναι ένα μεγάλων σχετικά διαστάσεων (περίπου 6.90 X 22.80 μ.), μονόχωρο δρομικό ξυλόστεγο κτίσμα. Η κόγχη του ιερού είναι εξωτερικά ημικυκλική και στα σημεία ένωσης της με τον ανατολικό τοίχο σχηματίζει κοίλες επιφάνειες και όχι ακμές. Εσωτερικά ο ναός είναι διαρθρωμένος σε τρία μέρη, το ιερό, τον κυρίως ναό και το διώροφο «γυναικείο». Στη νότια πλευρά του είναι προσαρτημένο χαγιατί με μονόρριχτη ξύλινη στέγη που στηρίζεται σε δύο κτιστούς πεσσούς και οκτώ, επίσης κτιστούς, κίονες.

Ο ναός έχει τα τυπολογικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής της ευρύτερης περιοχής του 18ου και του 19ου αιώνα. Στο εσωτερικό του διατηρείται τοιχογραφικός διάκοσμος των αρχών του 19ου αιώνα, επιζωγραφισμένος στα τέλη του 19ου ή στις αρχές του 20ου αιώνα, ενδιαφέρον ξυλόγλυπτο τέμπλο, ξυλόγλυπτος δεσποτικός θρόνος και νεωτερική ξύλινη οροφή.

Κακότεχνες επεμβάσεις που προκάλεσαν αρκετές τοπικές αλλοιώσεις έγιναν στο ναό στη δεκαετία του 1970. Σε αυτές περιλαμβάνεται η ανακατασκευή των στεγών του ναού και του χαγιατιού, η επίχρση της νότιας όψews, η κατασκευή νέου δαπέδου από τσιμεντοκονία στο χαγιάτι, η κατασκευή νέων σιδηρών κουφωμάτων κλπ.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Το μνημείο αντιμετωπίζει περιορισμένα δομικά (μικρορηγματώσεις των τοίχων και μικρή παλαιά απόκλιση του νοτίου τοίχου από την κατακόρυφο) και οικοδομικά (ανερχόμενη και κατερχόμενη υγρασία) προβλήματα, εξ αιτίας, όμως, ορισμένων νεωτερικών επεμβάσεων που έχει υποστεί και οι οποίες έχουν αλλοιώσει αυθεντικά του στοιχεία, αντιμετωπίζει σχετικά σοβαρά αισθητικά προβλήματα καθώς και προβλήματα αναδείξεως της ιστορικής και αρχαιολογικής του αξίας.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Στόχοι της επεμβάσεως είναι η αντιμετώπιση των περιορισμένων δομικών προβλημάτων του μνημείου, και των οικοδομικών προβλημάτων του, προκειμένου να σταματήσει η φθορά και να επανορθωθούν κατά το δυνατόν οι ζημιές που αυτό έχει υποστεί, η αισθητική αναβάθμιση και η ανάδειξη της υποβαθμισμένης ιστορικής και αρχαιολογικής αξίας του ναού αλλά και του συνόλου του οικοδομικού του συγκροτήματος.

Οι προτεινόμενες επεμβάσεις στο ναό περιλαμβάνουν την δομική ενίσχυση του κτιρίου (κατασκευή διαζώματος), κατασκευή νέας στέγης και ανακατασκευή της στέγης του χαγιατιού.

1. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

A. Εργασίες στη στέγη του ναού

- Καθαίρεση των κεραμιδιών σε όλη την έκταση της στέγης.
- Αποξήλωση σανιδώματος υπάρχουσας στέγης
- Καθαίρεση φέροντος οργανισμού στέγης
- Καθαίρεση νεωτερικής κρηπίδας από σκυρόδεμα
- Ανακατασκευή λίθινης μονής κρηπίδας απλής μορφής
- Κατασκευή περιμετρικού κρυφού σενάζ από οπλισμένο σκυρόδεμα
- Κατασκευή νέας ξύλινης στέγης, ίδιας σε μορφή και διαστάσεις με την υπάρχουσα
- Τοποθέτηση νέου διπλού σανιδώματος με ελαστομερή υδρατμοπερατή μεμβράνη ενδιάμεσα.
- Τοποθέτηση των στηριγμάτων των υδρορροών.
- Επικάλυψη της στέγης με νέα κεραμίδια.
- Τοποθέτηση ημικυκλικών γαλβάνιζε υδρορροών

Το σανίδωμα και τα λοιπά ξύλινα στοιχεία θα πρέπει να είναι εμποτισμένα.

B. Εργασίες στη στέγη του χαγιατιού

- Καθαίρεση της επικεράμωσης
- Αποξήλωση σανιδώματος.
- Καθαίρεση φέροντος οργανισμού στέγης χαγιατιού
- Τοποθέτηση νέου διπλού σανιδώματος με ελαστομερή υδρατμοπερατή μεμβράνη ενδιάμεσα.
- Τοποθέτηση των στηριγμάτων των υδρορροών.
- Τοποθέτηση επικάλυψης με νέα κεραμίδια.
- Τοποθέτηση μολυβιού στην ένωση της στέγης του χαγιατιού με την τοιχοποιία του κυρίως ναού. Θα γίνει οπή κατά μήκος του τοίχου σε όμοιο πάχους του μολυβιού, ώστε να εισχωρεί το μολύβι στη μάζα της τοιχοποιίας και στη συνέχεια θα σφράγιση με μαστίχη.
- Τοποθέτηση ημικυκλικών γαλβάνιζε υδρορροών.

Τα στοιχεία του ξύλινου σκελετού θα επαλειφθούν με συντηρητικό αντισαρακικό βερνίκι.

Το σανίδωμα και τα λοιπά ξύλινα στοιχεία θα πρέπει να είναι εμποτισμένα.

Γ. Λοιπές εργασίες

- Αποξήλωση νεωτερικής οροφής ναού
- Κατασκευή νέας ξύλινης οροφής

2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Οι προτάσεις επέμβασης που είναι απαραίτητες να εκτελεσθούν στο μνημείο, συντάχθηκαν με γνώμονα τα παρακάτω κριτήρια:

1. Να διαφυλαχθεί η ιστορικότητα και η μορφολογία του μνημείου.
2. Να μην αποτελεί αποκλειστικά επέμβαση διατήρησης και στερέωσης, αλλά και ανάδειξης της ιστορικότητας και της μορφής του μνημείου.
3. Όλες οι προβλεπόμενες εργασίες θα εκτελεσθούν με όσο το δυνατόν απλές μεθόδους στερέωσης, ώστε να μη διαταραχθεί η στατική επάρκεια του μνημείου και να μη αλλοιωθεί η μορφή του.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

Ιωάννινα 15 /07/2015

**ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΒΑΒΒΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

**ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΤΣΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ιωάννινα 15 /07/2015

Η ΑΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

**ΕΛΕΝΗ ΞΕΝΑΚΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

Ιωάννινα 15/07/2015

Η ΑΝ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

**ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**